

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urto/7/2020
Identifikačné číslo spisu:	4020200130
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4020200130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci odsúdeného S. J., v konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia, na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2020 v Bratislave, o odvolaní odsúdeného S. J. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4Ntc/9/2020 z 8. októbra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie odsúdeného S. J. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 8. októbra 2020, sp. zn. 4Ntc/9/2020 rozhodol tak, že:

I. Podľa § 17 ods. 1 zákona číslo 549/2011 Zbierky zákonov o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona číslo 221/2006 Zbierky zákonov o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z.z.“) uznáva rozsudok Okresného súdu v Katowiciach, XVI. Trestné oddelenie z 18.04.2019, spisová značka XVI K 81/18, právoplatný 25.10.2019, ktorým bol občan Slovenskej republiky S. J., narodený XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom J. - E. E., T. A. X, uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže s použitím nebezpečného náradia podľa článku 280 § 1 Trestného zákonníka Poľskej republiky, na skutkovom základe, že

- dňa 31. januára 2017 v J. na ulici G. na území čerpacej stanice M. priložil nôž k bruchu sediaceho v motorovom vozidle značky Peugeot Boxer DW, identifikačné číslo XXXD. S. T. a priviedol ho k stavu, v ktorom sa nemohol brániť a následne z ležiacej na sedadle spolucestujúceho peňaženky zobral s účelom privlastnenia peniaze na sumu 450 PLN na škodu S. T.,

za čo mu bol podľa článku 280 § 2 Trestného zákonníka Poľskej republiky uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov odňatia slobody a podľa 63 § 1 Trestného zákonníka Poľskej republiky v prospech rozhodnutého trestu odňatia slobody mu bolo započítané obdobie skutočného odňatia slobody od 2. februára 2017 až 3. februára 2017 a od 15. marca 2018 do 18. apríla 2019.

II. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. trest uložený rozsudkom Okresného súdu v Katowiciach, XVI. Trestné oddelenie z 18.04.2019, spisová značka XVI K 81/18, právoplatným 25.10.2019 v trvaní 3 (tri) roky, vykoná na území Slovenskej republiky.

III. Podľa § 517 odsek 2 Trestného poriadku a § 48 odsek 2 písm. a) Trestného poriadku odsúdený S. J. bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku podal odsúdený S. J. (ďalej tiež „odsúdený“ alebo „odvolateľ“), prostredníctvom svojho obhajcu, v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas, odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že pokračovanie vo výkone jeho trestu odňatia slobody bez premeny na trest domáceho väzenia vzhľadom na jeho osobu, účel trestu a okolnosti prípadu nenapĺňa účel konania a neplní cieľ uznania a výkonu rozhodnutia s tým, že krajský súd sa touto možnosťou v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vôbec nezaoberal, postupoval výlučne v neprospech odsúdeného, neprihliadal na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, teda nevyužil opatrenia, ktoré by jednak najlepšie viedli k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale zároveň by neprimerane nezasahovali do jeho základných práv a slobôd. Poukazujúc na a citujúc zásady pre ukladanie trestu plynúce z ustanovenia § 34 Trestného zákona, sťažovateľ namietal, že jemu uložený trest, vo výkone ktorého má pokračovať bez premeny považuje za neprimerane prísny. V podanom odvolaní odsúdený ďalej vyjadril názor, že vzhľadom na jeho pomery, ako aj okolnosti prípadu, na zabezpečenie ochrany spoločnosti a na jeho nápravu postačí aj alternatívny trest (peňažný trest, trest povinnej práce, trest domáceho väzenia a podobne), výber ktorého ponechal na uváženie súdu. V podstate z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovel.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odsúdený podal odvolanie, ako i konanie týmto výrokom napadnutého rozhodnutia predchádzajúce a zistil, že podané odvolanie nie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že 13. marca 2020 boli Krajskému súdu v Nitre postúpené Krajským súdom v Banskej Bystrici Osvedčenie vydané Okresným súdom v Katowiciach, Poľská republika zo 4. februára 2020 uvedené v čl. 4 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii, overená kópia rozsudku Okresného súdu v Katowiciach, XVI. Trestné oddelenie z 18. apríla 2019, spisová značka XVI K 81/18 (ďalej aj „uznávané rozhodnutie“) a ďalšie písomnosti potrebné pre uznanie uvedeného rozhodnutia na ďalšie konanie.

Na podklade uvedeného začal Krajský súd v Nitre, ako súd príslušný podľa ustanovenia § 12 odsek 1 zákona č. 549/2011 Z. z., pretože v jeho obvode má odsúdený S. J. trvalý pobyt, konanie o uznaní a výkone rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 4 odsek 1 písmeno a) zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodnutie možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak a ak odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

V rámci uvedeného konania krajský súd dospel k správne mu zisteniu, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre uznanie a výkon v úvode označeného rozsudku plynúce z citovaného ustanovenia § 4 odsek 1 písmeno a) zákona č. 549/2011 Z. z., pretože odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky, má obvyklý pobyt v J.i, okres Nitra, keďže v uvedenej obci má trvalý pobyt, kde sa aj s rodinou zdržiava a skutok, pre ktorý bolo uznávané rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Na tomto mieste sa však žiada uviesť, že skutku, zo spáchania ktorého bol uznávaným rozhodnutím uznaný vinným, sa vychádzajúc z jeho popisu dopustil so zbraňou (nožom), preto podľa právneho poriadku Slovenskej republiky by konanie sťažovateľa bolo potrebné posúdiť ako zločin lúpeže spáchaný závažnejším spôsobom konania podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písmeno c) Trestného zákona (teda nie len podľa odseku 1 §-u 188 Trestného zákona, ako ho posúdil

súd prvého stupňa) v spojení s ustanovením § 138 písmeno a) Trestného zákona, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od sedem do dvanásť rokov.

Súd prvého stupňa taktiež správne zistil, že v prejednávanej veci neexistuje žiaden z dôvodov odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia vyplývajúcich z ustanovenia § 16 odsek 1, respektíve odsek 2 citovaného zákona.

Z odpisu registra trestov sťažovateľa nevyplýva, že by pre ten istý skutok bol S. J. odsúdený slovenským súdom a zo spisu neplynú ani informácie o tom, že by sa proti nemu pre ten istý skutok viedlo konanie v niektorom členskom štáte, čo znamená, že nebol zistený dôvod odmietnutia podľa ustanovenia § 16 odsek 1 písmeno a) zákona č. 549/2011 Z. z. a ani dôvod odmietnutia uvedený v ustanovení § 16 odsek 1 písmeno b) citovaného zákona, keďže konanie popísané vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ako to už bolo vyššie uvedené, by bolo trestným činom aj na území Slovenskej republiky.

V osobe odsúdeného nejde o osobu vyňatú z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ani o osobu, ktorá by nebola pre nedostatok veku trestne zodpovedná, takže odmietnuť uznanie a výkon rozhodnutia nebolo možné ani z dôvodov uvedených v § 16 odsek 1 písmeno c) a d) zákona č. 549/2011 Z. z.

Výkon rozhodnutia premlčaný nie je [§ 16 odsek 1 písmeno e) zákona č. 549/2011 Z.z.] a rovnako tak, ako to už bolo vyššie uvedené, splnená bola aj podmienka podľa § 4 odsek 1 uvedeného zákona, a preto nebol zistený ani dôvod odmietnutia podľa ustanovenia § 16 odsek 1 písm. f) citovaného zákona.

V prejednávanej veci odsúdený súhlas so svojím odovzdaním udelil, navyše jeho súhlas vychádzajúc z ustanovenia § 6 odsek 3 písmeno a) zákona č. 549/2011 Z. z. nie je ani potrebný, preto nebol daný ani dôvod odmietnutia vyplývajúci z ustanovenia § 16 ods. 1 písmeno g) uvedeného zákona.

Taktiež v prejednávanej veci neboli zistené ani dôvody odmietnutia uvedené v § 16 odsek 1 písm. h), i), j) a l) citovaného zákona, keďže uznávané rozhodnutie zodpovedá vydanému osvedčeniu, osvedčenie bolo preložené do slovenského jazyka, obsahovalo všetky potrebné údaje, dĺžka výkonu trestu odňatia slobody, ktorá má byť vykonaná nie je kratšia ako 6 mesiacov, odsúdený, ako to vyplýva z osvedčenia, sa zúčastnil konania, ktoré viedlo k vydaniu spomínaného rozhodnutia a uložený trest nezahŕňa žiadne opatrenia týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti, prípadne iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré by nebolo možné vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky vykonať.

Dôvody odmietnutia uvedené v § 16 odsek 1 písmeno k) a m) citovaného zákona v danom prípade takisto nebolo možné použiť, pretože odsúdený nie je na území Slovenskej republiky trestne stíhaný pre iný trestný čin spáchaný pred jeho odovzdaním.

A v prejednávanej veci neboli zistené ani dôvody odmietnutia vyplývajúce z ustanovenia § 16 odsek 2 zákona č. 549/2011 Z. z., keďže skutky, ktorých sa rozhodnutie týka, nie je možné podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považovať za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky.

Nezistiac teda prekážky uznania a výkonu dotknutého rozhodnutia, krajský súd postupoval správne, keď uvedené rozhodnutie uznal a rozhodol aj o jeho vykonaní na území Slovenskej republiky. Napokon odsúdený v podanom odvolaní námietky voči uznaniu a výkonu rozhodnutia na území Slovenskej republiky vo vyššie naznačenom smere ani nemal.

Podľa § 17 odsek 2 a 3 zákona č. 549/2011 Z. z. ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 nahradí trestnú sankciu takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní

o spáchanom trestnom čine rozhodoval; pritom dbá o to, aby takto uložená trestná sankcia nezhoršila postavenie odsúdeného a v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom. Ak sa rozhodnutím o trestnej sankcii uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 trvanie trestnej sankcie primerane upraví. Takto upravená dĺžka trvania trestnej sankcie nesmie byť kratšia ako najdlhšie trvanie ustanovené pre rovnaké trestné činy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku ak dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznávaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd v rozhodnutí o uznaní súčasne rozhodne, že sa bude vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím pokračovať bez jeho premeny podľa odseku 1. Tento postup je vylúčený, ak súd uzná cudzie rozhodnutie len pre niektorý z viacerých trestných činov, ktorých sa cudzie rozhodnutie týka.

Z citovaných ustanovení plynie, že súd uznávajúci rozhodnutie vydané iným členským štátom Európskej únie, teda cudzie rozhodnutie, pristúpi k premene trestu len za situácie, že trest uložený cudzím rozhodnutím je z hľadiska druhu alebo jeho dĺžky nezlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Uznávacie konanie má totiž špecifický, nostrifikačný charakter, ktorý spočíva v posúdení, či trestnému rozsudku cudzieho štátu možno priznať účinky na území Slovenskej republiky a v premene cudzieho rozhodnutia na rozhodnutie slovenské, ktoré nahrádza pôvodné (cudzie) rozhodnutie. Uznávajúci súd však nesmie cudzie rozhodnutie preskúmať vo veci samej, je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu, ako aj uloženým trestom a slovenské orgány nenadobúdajú právo konať o podstate veci (primerane napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Urto/2/2018 zo 14. marca 2018).

V prejednávanej veci bola odsúdenému uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá je tak z hľadiska druhu, ako aj jej výmery zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky (každopádne, pokiaľ by o ukladaní trestu za skutok uvedený v uznávanom rozhodnutí rozhodoval súd podľa slovenského práva, odsúdenému by ukladal, ako to už bolo vyššie naznačené, trest odňatia slobody v rozmedzí od sedem do dvanásť rokov, vzhľadom ale na to, že pri uznaní cudzieho rozhodnutia vychádzajúc z ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 549/2011 Z. z. nie je možné uložiť prísnejšiu sankciu, ako bola uložená v uznávanom rozhodnutí, premena trestu v smere sprísnenia uloženej sankcie neprichádzala do úvahy), preto dôvod plynúci z vyššie citovaných ustanovení, ktorý by odôvodňoval premenu trestu uloženého odsúdenému uznávaným rozhodnutím nebol zistený.

Odsúdený sa napokon v podanom odvolaní v skutočnosti ani nedomáhal premeny trestu uloženého uznávaným rozhodnutím, ale jeho nahradenia, a to trestom miernejším. Na takýto postup však krajský súd vzhľadom na nostrifikačný charakter uznávacieho rozhodnutia nebol oprávnený.

Záverom považuje najvyšší súd za potrebné vo vzťahu k zaradeniu odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona uviesť, že prevzatie výroku o treste cudzieho rozhodnutia súdmi Slovenskej republiky, doplnené o výrok o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s príslušným stupňom stráženia, podľa kritérií na prevzatie a výkon rozhodnutia uvedených v § 17 zákona č. 549/2011 Z. z. musí zabezpečovať, aby uložená trestná sankcia nielen nezhoršila postavenie odsúdeného, ale aby aj v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Ustanovenie § 29 zákona č. 549/2011 Z. z. podporne vo vzťahu k tomuto zákonu odkazuje na použitie Trestného poriadku, nemá však priamu nadväznosť na aplikáciu ustanovení Trestného zákona, ktorý ako hmotnoprávny predpis upravuje zaradenie odsúdeného na trest odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s príslušným stupňom stráženia. Preto takto pôvodne cudzím rozhodnutím uložený trest odňatia slobody, doplnený na jeho výkon v podmienkach Slovenskej republiky aplikovaním príslušného ustanovenia § 48 Trestného zákona, musí pri použití týchto ustanovení odrážať iba ich znenie o zaradení do príslušného stupňa stráženia s abstrahovaním od uplatnenia podmienok a kritérií, spojených v týchto ustanoveniach s

príslušným stupňom stráženia (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 122/2014, rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 1TdoV/3/2019 z 23. apríla 2019).

Inak povedané, pri zaradzovaní odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody v prípade uznania cudzieho rozhodnutia sa súd neriadi pravidlami vyplývajúcimi z ustanovenia § 48 Trestného zákona, ale podmienkami, za akých bol odsúdený zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody súdom štátu pôvodu podľa práva štátu pôvodu a použije to ustanovenie § 48 Trestného zákona, ktoré sa týmito podmienkami najviac približuje. Za týmto účelom bolo preto potrebné požiadať štát pôvodu o dodatočné informácie v tomto smere, keďže z uznávaného rozhodnutia neplýnú. Súd prvého stupňa síce takto nepostupoval, avšak zaradil odsúdeného do najmiernejšieho ústavu na výkon trestu odňatia slobody a keďže odvolanie v prejednávanej veci prokurátor nepodal, zmena rozhodnutia v neprospech odsúdeného neprichádzala do úvahy, preto najvyšší súd nepovažoval za účelné uznávacie konanie zbytočne predlžovať a od štátu pôvodu dodatočné informácie v tomto smere požadovať.

Nezistiac teda dôvod pre zmenu, či zrušenie napadnutého rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie odsúdeného S.a J.ho ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.